

memo

Van

Afdeling

Telefoonnummer

Aan Provinciale Staten

Datum 16 november 2022

Onderwerp PFAS BO en Voortgangsrapportage november 2022

Toezegging 104 Commissie Ruimte (d.d. 22 april 2022): GS zullen de vraag over de Internationale Scheldecommissie en over de verschillende belangen in deze commissie op een later moment beantwoorden.

Antwoord: In de Internationale Schelde Commissie hebben zes delegaties zitting: België, Brussel, Vlaanderen, Wallonië Frankrijk en Nederland. Deze delegaties bestaan uit vertegenwoordigers vanuit desbetreffende overheden. Voor Nederland en Frankrijk betreft dit landelijke overheid, voor België de federale overheid en voor Brussel, Vlaanderen en Wallonië de gewestelijke overheden. Gezien de vertegenwoordiging vanuit de overheid is daarbij geen sprake van verschillende belangen, maar een integrale weging vanuit waterkwaliteit, milieu, gezondheid en economie die iedere regering vanuit politiek-bestuurlijke weging doet. Het beeld is dat de perceptie vanuit de verschillende regeringen op de Schelde/Westerschelde verschilt. Waar vanuit Nederland en Vlaanderen wordt gedrukt op een schoon Scheldegebied vanwege de diversiteit aan functies (o.a. scheepvaart, natuur, recreatie), is de impressie dat het vanuit andere gebieden nadrukkelijker wordt gepercipieerd als industriële waterweg. Dat is mede bepalend voor de waterkwaliteit die wordt nagestreefd.

Toezegging 108 Commissie Ruimte (d.d. 8 juli 2022): N.a.v. agendapunt 5, brief GS van 6 juli 2022 over Voortgangsrapportage PFAS Zeeland: Ik zal via de besluitenlijst informeren over de mogelijkheid de resultaten van het grondwateronderzoek op te nemen in de voortgangsrapportage PFAS.

Antwoord: In de tweede voortgangsrapportage (november 2022) hebben de coördinatoren kort de uitkomsten van het grondwateronderzoek gedeeld. Alle gemeten PFAS-waarden blijven ruim binnen de huidige gestelde normen. Zoals gesteld in de voortgangsrapportage komt uit analyse naar voren dat er geen aanwijzingen zijn dat de PFAS-concentraties in grondwater veroorzaakt worden door kwel vanuit de grote wateren. Wel zijn er een paar locaties waarvan in het kader van het Seaspray-onderzoek het interessant is deze nader te bekijken.

Toezegging 136 PS (d.d. 17-12-2021): N.a.v. motie niet behorend bij een agendapunt over beroep indienen storting baggerspecie: Ik zeg u toe met Vlaanderen in gesprek te blijven over het PFAS-dossier.

In de voortgangsrapportage van de coördinatoren is een beeld geschetst van de vele manieren waarop het contact verloopt met Vlaanderen.

Toezegging 137 PS (17-12-2021): N.a.v. motie niet behorend bij een agendapunt over beroep indienen storting baggerspecie: GS zullen Vlaanderen oproepen om met uiterste zorg om te gaan met het storten van met PFAS-vervuilde baggerspecie.

Deze boodschap is aan de Vlaamse opdrachthouder [REDACTED] overgebracht en hij heeft toegezegd deze boodschap tevens aan de OVAM en VMM over te brengen als betrokken Vlaamse agentschappen. Inmiddels is bekend dat er vanuit het budget dat 3M beschikbaar is gesteld voor PFAS-sanering, waarmee vervuilde grond en baggerspecie van de Oosterweelverbinding wordt gesaneerd. Verwachting vanuit de Provincie Zeeland is dat aangezien de baggerspecie die aan Vlaamse kant in het Schaar van Ouden Doel

16 november 2022

mag worden gestort aan strenge eisen ten aanzien van PFAS-verontreiniging moet voldoen, dat de sanering niet op die (schone) baggerspecie van toepassing is.

Toezegging 157 PS (24 juni 2022): N.a.v. Jaarstukken 2021 en Voorjaarsnota 2022: Ik zal goed kijken naar de brief en het standpunt van KWF over het serieus nemen van gezondheidsrisico's van bewoners.

In het landelijke onderzoek zal specifiek aandacht zijn voor de blootstelling aan PFAS in Zeeland en of dat tot extra gezondheidsrisico's kan leiden.

Motie 66 (d.d. 11 februari 2022): W. Willemse (50PLUS, mede namens CDA, VVD, SGP, Lijst Bosch, GroenLinks, SP, Prozeeland, D66) over Status quo ontpoldering Hedwige

Dragen het College van Gedeputeerde Staten op; op:

- De Minister van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit te verzoeken - indien tot ontpoldering overgegaan wordt - te garanderen dat de kwaliteit van de landbodem niet verslechtert met PFAS, ook als die landbodem inmiddels onder water is gezet en als waterbodem geldt;
- Bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat met klem aan te dringen op een actieplan om de PFAS-gehalten in de Westerschelde verder omlaag te brengen. Dit actieplan dient een duidelijke tijdlijn en een deadline te hebben, conform een vergelijkbaar actieplan voor een schonere Rijn. Tevens de Minister te vragen om een langdurig monitoring programma te starten bij het moment van (mogelijke) ontpoldering, waarbij gekeken wordt naar PFAS en andere ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen), en op die manier de vervuiling te monitoren;
- Provinciale Staten te informeren welke acties op het gebied van beperking van de gezondheidsrisico's ondernomen worden en inzichtelijk te maken welke partijen (en hun verantwoordelijkheden) in dit proces betrokken zijn.

Antwoord: Over de eerste twee aspecten van deze motie is Provinciale Staten eerder geïnformeerd. Ten aanzien van de gezondheidsrisico's zijn vier hoofdacties ondernomen:

- 1) *Door de Provincie Zeeland is opdracht gegeven voor het voedselveiligheidsonderzoek in samenwerking met de ministeries van IenW, LNV en VWS en de GGD Zeeland. Het onderzoek is uitgevoerd door Wageningen University and Research en het RIVM. Op basis hiervan is door de GGD Zeeland advies uitgegeven ten aanzien van het eten van zelfgevangen producten uit de Westerschelde. Per 1 januari gaan Europese productlimieten voor PFAS gelden voor vis en schaal- en schelpdieren.*
- 2) *Door Rijkswaterstaat is opdracht gegeven voor zwemwateronderzoek door het RIVM en zijn dit seizoen metingen gedaan op drie zwemwaterlocaties. Uit het onderzoek bleek zwemmen in de Westerschelde voor wat betreft PFAS veilig. In de voortgangsrapportage is de huidige stand van de verdere metingen weergegeven.*
- 3) *Samen met GGD Zeeland en gemeenten hebben wij aangedrongen op specifieke aandacht voor Zeeland in het landelijke gezondheidsonderzoek/ blootstellingsonderzoek. In de voortgangsrapportage wordt de huidige stand van zaken hierbij aangegeven.*
- 4) *Met GGD en gemeenten is gesproken over de communicatie. GGD Zeeland heeft een loket ingericht voor gezondheidsvragen over PFAS. Vanuit de provincie wordt communicatie gebundeld via de provinciale website. Door de gemeente Borsele is een flyer ontwikkeld voor toeristen om te informeren over gezondheidsrisico's in relatie tot PFAS.*

Motie 76 (d.d. 24 juni 2022): Kool-Blokland (CDA, mede namens VVD, PvdA, Lijst Bosch en GL) over Schone Schelde Verdrag Roept het college van Gedeputeerde Staten op:

- Om bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de betrokken overheden rondom de Westerschelde aan te dringen een Schone Schelde Verdrag op te stellen;
- Provinciale Staten te informeren over het verloop van het opstellen van het Verdrag

Antwoord: Voor het college van GS gaat het om bindende bestuurlijke afspraken tussen de overheden uit het Scheldegebied om verontreinigingen terug te dringen. Bij gesprek met de minister van IenW is naar voren gekomen dat vanuit de Tweede Kamer een motie met die strekking is aangenomen¹. Via de voortgangsrapportages van de coördinatoren wordt onder punt 1.2 de voortgang op dit onderwerp opgenomen als vast terugkerend onderwerp en zal PS ook in de toekomst worden geïnformeerd.

Motie 81 (d.d. 24 juni 2022): Van Unen (SP) over Snel een bevolkingsonderzoek
Verzoekt het college van GS:

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z13450&did=2022D27710>

- Een brief te schrijven aan de minister van Volksgezondheid, de Tweede Kamer, het Crisis- en Expert Team GOR en de Zeeuwse GGD dat de provincie Zeeland het heel belangrijk vindt dat er een bevolkingsonderzoek komt en dat er snel mee wordt begonnen.

Middels het afschrift van onze brief van 5 juli 2022 heeft u de uitvoering van deze motie ontvangen. Zoals door de coördinatoren in de voortgangsrapportage gemeld is inmiddels opdracht aan het RIVM voor een landelijk onderzoekstraject, met specifieke aandacht voor Zeeland.

Toezegging 29 Commissie Strategische Opgaven (18 maart 2022): Gedeputeerde zegt toe navraag te doen bij de internationale Scheldecmissie over de bovenstroomse PFAS lozingen. Provinciale Staten krijgen naar aanleiding van het antwoord een schriftelijke reactie, via een volgende voortgangsrapportage PFAS.

Antwoord: Op 23 juni heeft de Internationale Schelde Commissie het Driejaarlijks rapport waterkwaliteit Scheldestroomgebiedsdistrict 2017 – 2018 – 2019 vastgesteld. De bovenstroomse PFAS-lozingen zijn daarin niet compleet en vergelijkbaar doordat het aantal soorten PFAS dat wordt gemeten sterk uiteen liep. In 2019 werd in Wallonië enkel PFOS en PFOA en in Vlaanderen enkel PFOS gemeten.

Toezegging 30 Commissie Strategische Opgaven (18 maart 2022): Gedeputeerde zegt toe het eerstvolgende waterbodemonderzoek vaargeul Westerschelde toe te sturen.

Antwoord: Ontvangst van het volgende waterbodemonderzoek vaargeul Westerschelde wordt in voorjaar 2023 verwacht. Deze zal dan worden toegezonden aan PS. Deze toezegging blijft derhalve open staan.

Toezegging 31 Commissie Strategische Opgaven (18 maart 2022): Gedeputeerde zegt toe het gesprek met het Rijk en met Vlaanderen te voeren over hoe het vertrouwen in het onderzoek / controleactiviteiten bodemonderzoek vaargeul Westerschelde aan Belgische zijde kan worden vergroot.

Antwoord:

Hierover is eerder gesproken met de Vlaamse opdrachthouder [REDACTED]. In vervolgesprekken tussen experts is vanuit Vlaanderen uitgelegd hoe toezicht en handhaving op vergunningen wordt georganiseerd en welke stappen in Vlaanderen zijn gezet in opvolging van adviezen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS. Aangezien er meer capaciteit en meer aandacht is gekomen voor toezicht en handhaving, is het vertrouwen in de Vlaamse aanpak op dit vlak gegroeid. Verkend wordt nog of verdere kennisuitwisseling over toezicht en handhaving van toegevoegde waarde is en of toezichthouders ook een keer met elkaar grensoverschrijdend mee kunnen lopen bij controles.